

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga: "Put naprijed"

Čini se da svatko ima mišljenje o mudrosti odluke o zatvaranju Ureda visokog predstavnika naredne godine, i svaka osoba sa kojom razgovaram u ovoj zemlji različito tumači moj stav o tom pitanju. Kada uzmemo u obzir centralnu ulogu koju je OHR do danas imao u implementaciji mira u Bosni i Hercegovini, takvo stanje stvari je sasvim razumljivo. Međutim, očigledno je da bi neka dodatna pojašnjenja doprinijela ovoj diskusiji o međunarodnom prisustvu u Bosni i Hercegovini.

Odluka o zatvaranju OHR-a koju su donijeli politički direktori Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira na sastanku održanom u junu ove godine motivirana je vremenom, a ne događajima. Zbog toga ne postoji automatska veza između provedbe određenih reformi i postojanja OHR-a. Shodno tome, OHR je već započeo sa pripremama za zatvaranje ureda 30. juna 2007. godine i te pripreme su u toku. U isto vrijeme i paralelno s tim procesom Evropska unija aktivno radi na planiranju i formiranju Ureda specijalnog predstavnika Evropske unije sa ojačanim kapacitetima, koji bi trebao biti potpuno operativan do vremena zatvaranja OHR-a.

Odluka o zatvaranju OHR-a će biti ponovo razmotrena i potvrđena na sastanku političkih direktora Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira u februaru 2007. godine, "uzimajući u obzir cjelokupnu situaciju u Bosni i Hercegovini i regionu." Jasno je, dakle, da ne mogu predvidjeti tu odluku. Međutim, ono što mogu i hoću učiniti jeste da jasno stavim na znanje koja su to pitanja i oblasti koja će uticati na diskusiju i konačnu odluku u februaru. Upravo to sam učinio prilikom posjete Banja Luci prošle sedmice.

U razgovorima koje sam imao tokom te posjete naglasio sam da su ostvareni neznatni ili nikakvi pomaci u ključnim oblastima kao što je reforma policije te sam ukazao na očigledno: ako u februaru Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira bude suočen sa situacijom da su ključne reforme blokirane i da, zbog toga, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju ne može biti potpisan sa Evropskom komisijom, to bi moglo uticati na njihovu konačnu odluku o tome da li će i kada OHR biti zatvoren.

Odgađanje zatvaranja OHR-a nije u interesu Bosne i Hercegovine. Razlog tome leži u činjenici da je ova zemlja došla najdalje što je mogla pod međunarodnim tutorstvom. Prolongiranje prisustva OHR-a bi samo usporilo napredak Bosne i Hercegovine ka evropskim integracijama. Uistinu, još prije dvije godine Evropska unija je jasno stavila na znanje da će se zakoni neophodni za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju smatrati prihvatljivim samo ako ih samostalno usvoje organi vlasti Bosne i Hercegovine.

Da bi krenula naprijed, Bosna i Hercegovina mora uzeti svoju sudbinu u vlastite ruke; bh. političari moraju preuzeti odgovornost za budućnost svoje zemlje; a građani BiH moraju preuzeti odgovornost za mir. Kako bi osigurali da Bosna i Hercegovina uspije u tome, zemlja će primati pomoć koja joj je i dalje potrebna u obliku snažnog angažmana Evropske unije. Ja trenutno radim na uspostavljanju Ureda specijalnog predstavnika EU koji će predvoditi taj novi angažman.

Budući Ured specijalnog predstavnika EU će imati mandat i resurse koji su mu potrebni da bude uspješan u radu, da i dalje podržava sve značajne reforme koje su trenutno u toku, uključujući reformu policije, te da u konačnici pomogne Bosni i Hercegovini da se pripremi za članstvo u Evropskoj uniji.

Prednost i snaga budućeg prisustva EU u Bosni i Hercegovini leži u činjenici da će spojiti sve institucije koje na najbolji način mogu pomoći ovoj zemlji da krene naprijed, a to su Evropska komisija, EUFOR, Policijska misija EU i moj Ured specijalnog predstavnika EU. Oni će biti u mogućnosti da primijene svu moć preobrazbe koju je Evropska unija razvila tokom protekle decenije otvarajući mogućnost članstva u EU zemljama centralne i istočne Evrope.

Plan reforme koji je toliko značajan za budućnost ove zemlje neće nestati sa zatvaranjem OHR-a. Štaviše, on će se intezivirati kako se Bosna i Hercegovina bude približavala Evropskoj uniji. Oni koji danas blokiraju reforme mogu uspjeti u svojim neposrednim ciljevima, ali cijena će biti previsoka. Oni bi odgodili dan kada će ova zemlja steći pravo na članstvo u Evropskoj uniji. Možda će, također, osigurati da OHR mora ostati na sceni. Međutim, ne bi uspjeli promijeniti ili prikriti činjenicu da jedini zagarantirani put Bosne i Hercegovine ka sigurnom miru i prosperitetnom životu njenih građana vodi kroz Brisel.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.